

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 112
від 11 січня 2023 року

до проекту Закону України
про внесення змін до деяких Законів України
щодо підготовки в інтернатурі та безперервного професійного
розвитку медичних та фармацевтичних працівників
(реєстр. № 6495-1 від 18.01.2022)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України 11.01.2023 р. (протокол №112) розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо підготовки в інтернатурі та безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників (реєстр. № 6495-1 від 18.01.2022), поданий народним депутатом України Дмитрієвою О.О. та іншими народними депутатами України.

Зазначений законопроект є альтернативним до проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки в лікарській інтернатурі та лікарській резидентурі” (реєстр. № 6495 від 31.12.2021), поданого народним депутатом України Совсун І.Р.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його розроблено з метою створення стабільної законодавчої основи для подальшого ефективного розвитку та удосконалення інтернатури, лікарської резидентури, безперервного професійного розвитку з метою створення оптимальних умов для підготовки висококваліфікованих медичних та фармацевтичних кадрів.

Для досягнення цієї мети ініціаторами законопроекту пропонується шляхом внесення змін до законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про професійний розвиток працівників” та Основ законодавства України про охорону здоров’я надати нове визначення поняття “інтернатура”, визначити її складові, особливості прийому та атестації, вдосконалити регулювання

безперервного професійного розвитку медичних, фармацевтичних працівників і фахівців з реабілітації та інше.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило такі пропозиції та зауваження до законопроекту.

1. Зокрема, новою редакцією ч. 2 ст. 60 Закону України “Про вищу освіту” пропонується встановити, що “іноземці та особи без громадянства, що *не мають посвідки на постійне проживання на території України*, мають право на підготовку в інтернатурі за кошти фізичних або юридичних осіб за умов наявності сертифікату про рівень володіння державною мовою, здобутого відповідно до Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”.

Проте за такого формулювання пропозиція проекту потребує узгодження щодо правових підстав знаходження іноземців та осіб без громадянства на території України, що здобувають медичну освіту в інтернатурі, з частиною тринадцятою ст. 4 Закону України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”, відповідно до якої “іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну з метою навчання та отримали посвідку на тимчасове проживання, *вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період навчання*”.

2. ГНЕУ звертає увагу, що запропоноване в доповненні до частини першої ст. 3 Основ визначення понять *лікар (провізор)-інтерн* та *лікар-резидент* дублюють визначення цих понять у пунктах 3, 4 частини третьої ст. 61 Закону України “Про вищу освіту”. Така пропозиція є сумнівною з огляду на те, що за усталеною нормо-проектувальною практикою бажано уникати дублювання законодавчих положень.

3. У проекті не дотримані вимоги законодавчої техніки, згідно з якими закони, до яких вносяться зміни, подаються по тексту законопроекту в хронологічному порядку.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету, Міністерство фінансів України та Міністерство економіки України за наслідками розгляду прийшли до висновку, що проект Закону України (реєстр. № 6495-1) не має впливу на показники державного та місцевого бюджетів. Норми законопроекту узгоджуються та не суперечать законам, що регулюють бюджетні відносини.

Міністерство охорони здоров'я України опрацювало зазначений проект Закону України *та повідомляє, що підтримує його за умови доопрацювання*.

Зокрема, МОЗ України пропонує пункти 2,3 розділу I проекту Закону викласти у новій редакції:

доповнивши частину другу статті 60 Закону України “Про вищу освіту” новими абзацами другим - десятим, в яких деталізувати вимоги до інтернатури та лікарської резидентури;

шляхом внесення змін до частини першої статті 3 та статті 75 Закону України “Основи законодавства України про охорону здоров'я”, доповнивши їх поняттями “база стажування лікарів (фармацевтів) – інтернів”, “лікар (фармацевт) – інтерн”, “лікар-резидент”, “безперервний професійний розвиток у сфері охорони здоров'я”.

Міністерство освіти і науки України, розглянувши зазначений законопроект, у межах компетенції повідомляє.

МОН України вважає, що надмірна деталізація вимог до інтернатури та лікарської резидентури в пропонуваніх змінах до Закону України “Про вищу освіту” є недоцільною.

Крім цього, статус лікарів-інтернів та лікарів-резидентів – як осіб, що навчаються у закладах освіти, чи як працівників закладів охорони здоров’я, що отримують заробітну плату та надають медичну допомогу, – суттєво впливає на організацію підготовки в інтернатурі та організацію медичної допомоги із залученням лікарів-інтернів та лікарів-резидентів. Світова практика свідчить про те, що в більшості розвинених країн лікарі-інтерни та лікарі-резиденти є суб’єктами ринку праці, тобто працюють у лікарнях під наглядом більш досвідченого лікаря з поступовим розширенням сфери відповідальності.

Натомість у нинішніх умовах, а також згідно з *положеннями законопроекту лікарі-інтерни та лікарі-резиденти залишаються суб’єктами освітнього процесу*. Відповідно для значної частини лікарів-інтернів та лікарів-резидентів, які навчатимуться за кошти фізичних та юридичних осіб, загальний період навчання, коли необхідно сплачувати вартість навчання та під час якого ці лікарі не отримуватимуть заробітної платні, становитиме від 8 до 14 років (6 років навчання у закладі вищої освіти, 2-3 роки – підготовка в інтернатурі, 3-5 років - резидентури), що є надмірним фінансовим тягарем для більшості лікарів, спричиняє неможливість забезпечити власні родини (або стає стимулом для лікарської корупції) та може зменшити кількість бажаючих присвятити себе медицині.

Таким чином, майбутній статус лікарів-інтернів та лікарів-резидентів є соціально чутливим питанням і потребує подальшого суспільного та міжвідомчого обговорення.

Національна академія педагогічних наук України повідомляє, що підтримує законопроект без зауважень.

ГО “Спілка ректорів закладів вищої освіти України” вважає, що зазначений законопроект необхідно винести на громадське обговорення з метою уточнення таких питань:

1) немає чіткого уявлення, за які кошти буде забезпечено фінансування інтернатури – теоретичної частини (в закладі вищої освіти) та практичної частини (на базі стажування); не вказано, чи передбачається бюджетне фінансування;

2) запропоновано збільшення термінів навчання в інтернатурі – не менше 3 років за всіма спеціальностями. Проте, чи є це доцільним за всіма спеціальностями, зокрема за спеціальністю 224 “Технології медичної діагностики та лікування”? Пропонується залишити для цієї спеціальності термін інтернатури - 1 рік. Збільшення терміну призводить до удорожчання підготовки таких фахівців для сфери охорони здоров’я незалежно від джерел фінансування;

3) запропоновано прийом в інтернатуру відповідно до рейтингового розподілу магістрів в електронній системі. Проте не вказано, чи будуть

встановлені рейтингові обмеження щодо певних спеціальностей, аналогічно рейтинговому балу при вступі на медичні спеціальності.

Загалом, законопроект є актуальним. Разом із цим, вказані питання є важливими та потребують уточнення при остаточному формулюванні.

На засіданні підкомітету з питань вищої освіти 31 травня 2022 року було розглянуто зазначений законопроект і рекомендовано Верховній Раді України прийняти його за основу. Під час обговорення законопроекту Міністерство освіти і науки України акцентувало увагу на складнощях або навіть неможливості доопрацювання зазначеного законопроекту до другого читання.

Заслухавши інформацію ініціаторів законопроекту, голови підкомітету з питань вищої освіти Гришиної Ю.М. та представників Міністерства освіти і науки України, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до деяких Законів України щодо підготовки в інтернатурі та безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників (реєстр. № 6495-1 від 18.01.2022), поданий народним депутатом України Дмитрієвою О.О. та іншими народними депутатами України, відхилити.

2. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити народного депутата України, Голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій С.В. Бабака.

Голова Комітету

Сергій Бабак